॥ तैत्तिरीय ब्राह्मणम्॥

॥प्रथमः प्रश्नः॥

॥ तैत्तिरीयब्राह्मणे तृतीयाष्टके प्रथमः प्रपाठकः॥

अग्निर्नः पातु कृत्तिंकाः। नक्षेत्रं देविमिन्द्रियम्। इदमांसां विचक्षणम्। ह्विरासं जुंहोतन। यस्य भान्तिं रश्मयो यस्यं कृतवंः। यस्यमा विश्वा भुवनानि सर्वां। स कृत्तिंकाभि-रिभसंवसानः। अग्निर्नो देवः सुंविते दंधातु। प्रजापंते रोहिणी वेतु पत्नीं। विश्वरूपा बृह्ती चित्रभानः॥१॥

सा नों युज्ञस्यं सुविते दंधातु। यथा जीवेंम श्ररदः सवींराः। रोहिणी देव्युदंगात्पुरस्तौत्। विश्वां रूपाणिं प्रतिमोदंमाना। प्रजापंति १ ह्विषां वर्धयंन्ती। प्रिया देवानामुपंयातु युज्ञम्। सोमो राजां मृगशीर्षेणु आगन्। शिवं नक्षत्रं प्रियमंस्य धामं। आप्यायंमानो बहुधा जनेषु।

यत्ते नक्षेत्रं मृगशीर्षमस्ति। प्रिय॰ राजन् प्रियतमं प्रियाणाम्। तस्मै ते सोम हविषां

रेतः प्रजां यजमाने दधातु॥२॥

विधेम। शं नं एिध द्विपदे शं चतुंष्पदे। आईयां रुद्रः प्रथंमा न एति। श्रेष्ठां देवानां पितंरिघ्नियानांम्। नक्षंत्रमस्य ह्विषां विधेम। मा नंः प्रजार रींरिष्नमोत वीरान्। हेती रुद्रस्य पिरं णो वृणक्तु। आई नक्षंत्रं जुषतार ह्विनंः॥३॥
प्रमुश्रमांनौ दुरितानि विश्वां। अपाघशर् सन्नुदतामरांतिम्। पुनंनों देव्यदिंतिः स्पृणोतु। पुनंवस् नः पुनरेतां युज्ञम्। पुनंनों देवा अभियंन्तु सर्वें। पुनः पुनर्वो ह्विषां यजामः।

पुनर्वसू नः पुनरेता युज्ञम्। पुननो देवा अभियन्तु सर्व। पुनः पुनवो ह्विषां यजामः।
पुवा न देव्यदितिरन्वां। विश्वस्य भूत्री जगतः प्रतिष्ठा। पुनर्वसू ह्विषां वर्धयन्ती। प्रियं
देवानामप्येतु पार्थः॥४॥
बृहस्पतिः प्रथमं जार्यमानः। तिष्यं नक्षेत्रम्भि सम्बंभूव। श्रेष्ठो देवानां पृतंनासु जिष्णुः।

दृष्ट्यातः प्रवान जायनाता तृष्य पद्मान्य पर्यात्र प्रवाद प्याद प्रवाद प

हवमार्गमिष्ठाः। स्वधाभिर्यज्ञं प्रयंतं जुषन्ताम्॥६॥

मातरिश्वां। अप द्वेषा ५सि नुदतामरांतीः॥१०॥

विशांखे। श्रेष्ठांविन्द्राग्नी भुवंनस्य गोपौ॥११॥

स्पाः। ये दिवं देवीमन् स्श्चरंन्ति। येषांमाश्रेषा अनुयन्ति कामम्। तेभ्यः स्पेंभ्यो मधुंमज्जहोमि। उपह्ताः पितरो ये मुघास्ं। मनोजवसः सुकृतः सुकृत्याः। ते नो नक्षेत्रे

ये अंग्निदग्धा येऽनंग्निदग्धाः। येऽमुं लोकं पितरंः क्षियन्तिं। याङ्श्चं विद्म याङ्

अर्यमा राजाऽजरस्तुविष्मान्। फल्गुंनीनामृषभो रोरवीति। श्रेष्ठों देवानां भगवो

भगासि। तत्त्वां विदुः फल्गुंनी्स्तस्यं वित्तात्। अस्मभ्यं क्षुत्रमुजर्रं सुवीर्यम्। गोम्दर्श्वंवुदुप् सन्नुंदेह। भगों ह दाता भग इत्प्रंदाता। भगों देवीः फल्गुंनीरा विवेश। भगस्येत्तं प्रंसवं

उं च न प्रंविद्म। मुघासुं युज्ञ १ सुकृतं जुषन्ताम्। गवां पतिः फल्गुंनीनामसि त्वम्। तदेर्यमन्वरुणमित्र चारुं। तं त्वां वय १ संनितार १ सनीनाम्। जीवा जीवंन्तुमुप् संविंशेम।

येनेमा विश्वा भुवनानि सर्जिता। यस्यं देवा अनु सं यन्ति चेर्तः॥७॥

गंमेम। यत्रं देवैः संध्मादं मदेम॥८॥
आयांतु देवः संवितोपंयातु। हिर्ण्ययेंन सुवृता रथेंन। वहुन् हस्तरं सुभगं विद्यनापंसम्। प्रयच्छंन्तं पपुंरिं पुण्यमच्छं। हस्तः प्रयंच्छत्वमृतं वसीयः। दक्षिणेन् प्रतिगृभ्णीम एनत्। दातारंमुद्य संविता विदेय। यो नो हस्तांय प्रसुवातिं युज्ञम्। त्वष्टा नक्षंत्रमभ्येति चित्राम्। सुभर संसं युवितर रोचंमानाम्॥९॥

निवेशयंत्रमृतान्मर्त्या ईश्च। रूपाणि पि एशन् भुवंनानि विश्वां। तन्नस्त्वष्टा तदुं चित्रा विचेष्टाम्। तन्नक्षेत्रं भूरिदा अस्तु मह्मम्। तन्नः प्रजां वीरवंती स्मनोत्। गोभिर्नो अश्वैः समनक्तु यज्ञम्। वायुर्नक्षेत्रमुभ्येति निष्ट्याम्। तिग्मश्वंङ्गो वृष्भो रोरुवाणः। सुमीरयन् भुवंना

तन्नों वायुस्तदु निष्ट्यां शृणोतु। तन्नक्षंत्रं भूरिदा अंस्तु मह्यम्। तन्नों देवासो अनुंजानन्तु

कामम्। यथा तरेम दुरितानि विश्वा। दूरम्स्मच्छत्रंवो यन्तु भीताः। तदिन्द्राग्नी कृणुतां तद्विशांखे। तन्नो देवा अनुमदन्तु यज्ञम्। पश्चात् पुरस्तादभयं नो अस्तु। नक्षंत्राणामधिपत्नी

विषूंचः शत्रूंनप् बाधंमानौ। अप् क्षुधं नुदतामरांतिम्। पूर्णा पृश्चादुत पूर्णा पुरस्तांत्। उन्मंध्यतः पौर्णमासी जिंगाय। तस्यां देवा अधि संवसंन्तः। उत्तमे नाकं इह मादयन्ताम्। पृथ्वी सुवर्चा युवतिः सजोषाः। पौर्णमास्युदंगाच्छोभंमाना। आप्याययंन्ती दुरितानि विश्वां।

उुरुं दुहां यजमानाय युज्ञम्॥१२॥ चित्रभांनुर्यजमाने दधातु हुविर्मुः पाथुक्षेतां जुषन्ताक्षेतां मदेम् रोचमानामरांतीर्गोपो युज्ञम्॥१२॥——

शृतं जीवेम श्ररदः सवीराः। चित्रं नक्षंत्रमुदंगात्पुरस्तौत्। अनूराधास् इति यद्वदंन्ति। तन्मित्र एति पृथिभिर्देवयानैः। हिर्ण्ययैर्वितंतैर्न्तिरक्षे। इन्द्रौं ज्येष्ठामन् नक्षंत्रमेति। यस्मिन्वृत्रं

ऋद्यास्मं हव्यैर्नमंसोप्सद्यं। मित्रं देवं मित्रधेयं नो अस्तु। अनूराधान् हविषां वर्धयन्तः।

वृंत्रतूर्ये ततारं॥१३॥

तस्मिन्वयम्मृतं दुहांनाः। क्षुधं तरेम् दुरितिं दुरिष्टिम्। पुरन्दरायं वृष्भायं धृष्णवें। अषांढाय् सहंमानाय मीदुषें। इन्द्रांय ज्येष्ठा मधुंमृद्दहांना। उरुं कृणोत् यजंमानाय लोकम्। मूलं प्रजां वीरवंतीं विदेय। पराँच्येतु निर्ऋतिः पराचा। गोभिर्नक्षेत्रं पृशुभिः समंक्तम्। अहंभूयाद्यजंमानाय मह्यम्॥१४॥

अहंनी अद्य सुंविते दंधातु। मूलं नक्षंत्रमिति यद्वदंन्ति। परांचीं वाचा निर्ऋतिं नुदामि। शिवं प्रजायें शिवमंस्तु मह्मम्। या दिव्या आपः पर्यसा सम्बभूवः। या अन्तरिक्ष उत पार्थिवीर्याः। यासांमषाढा अनुयन्ति कामम्। ता न आपः शङ् स्योना भंवन्तु। याश्च कूप्या याश्चं नाद्याः समुद्रियाः। याश्चं वैश्वन्तीरुत प्रांस्चीर्याः॥१५॥

यासांमषाढा मधुं भृक्षयंन्ति। ता न आपः शः स्योना भंवन्तु। तन्नो विश्वे उपं शृण्वन्तु देवाः। तदंषाढा अभिसंयंन्तु यज्ञम्। तन्नक्षंत्रं प्रथतां पृश्भ्यः। कृषिर्वृष्टिर्यजंमानाय कल्पताम्। शुभ्राः कृन्यां युवृतयः सुपेशंसः। कुर्मृकृतः सुकृतो वीर्यावतीः। विश्वान् देवान् हृविषां वर्धयंन्तीः। अषाढाः काम्मुपं यान्तु यज्ञम्॥१६॥

यस्मिन् ब्रह्माऽभ्यजंयथ्सर्वमेतत्। अमुं चं लोकमिदमूं च् सर्वम्। तन्नो नक्षंत्रमभिजिद्विजित्यं। श्रियंं दधात्वहृंणीयमानम्। उभौ लोकौ ब्रह्मंणा सञ्जितेमौ। तन्नो नक्षंत्रमभिजिद्विचंष्टाम्। तस्मिन्वयं पृतंनाः सञ्जयेम। तन्नो देवासो अनुंजानन्तु कामम्। शृण्वन्तिं श्रोणामुमृतंस्य गोपाम्। पुण्यांमस्या उपंश्रणोमि वाचम्॥१७॥

म्हीं देवीं विष्णुंपनीमजूर्याम्। प्रतीचींमेनाः ह्विषां यजामः। त्रेधा विष्णुंरुरुगायो विचंत्रमे। म्हीं दिवं पृथिवीम्न्तिरक्षम्। तच्छ्रोणैतिश्रवं इच्छमाना। पुण्यः श्लोकं यजमानाय कृण्वती। अष्टौ देवा वसंवः सोम्यासंः। चतस्रो देवीर्जराः श्रविष्ठाः। ते यज्ञं पाँन्तु रजंसः पुरस्तांत्। सुंवृथ्सरीणंमुमृतई स्वृस्ति॥१८॥

युज्ञं नेः पान्तु वसंवः पुरस्तात्। दक्षिणतोऽभियंन्तु श्रविष्ठाः। पुण्यं नक्षंत्रम्भि संविशाम। मा नो अरांतिरघश्र्ष्ताऽगन्। क्षत्रस्य राजा वर्रुणोऽधिराजः। नक्षंत्राणार्श्यातभिष्ग्वसिष्ठः। तौ देवेभ्यः कृणुतो दीर्घमायुः। श्रतर सहस्रां भेषजानि धत्तः। युज्ञं नो राजा वर्रुण उपयातु। तन्नो विश्वं अभि संयन्तु देवाः॥१९॥

तन्नो नक्षेत्र श्वतिभेषग्जुषाणम्। दीर्घमायुः प्रतिरद्भेषजानि। अज एकंपादुदंगात्पुर-स्तात्। विश्वां भूतानि प्रति मोदंमानः। तस्यं देवाः प्रस्वं यन्ति सर्वें। प्रोष्ठपदासों अमृतंस्य गोपाः। विभ्राजंमानः समिधान उग्रः। आऽन्तरिक्षमरुहृदगुन्द्याम्। तर सूर्यं देवमुजमेकंपादम्। प्रोष्ठपदासो अनुंयन्ति सर्वे॥२०॥

अहिं बुंध्रियः प्रथंमान एति। श्रेष्ठों देवानांमुत मानुंषाणाम्। तं ब्राँह्मणाः सोंम्पाः सोम्यासंः। प्रोष्ठपदासों अभि रेक्षन्ति सर्वें। चत्वार् एकंम्भि कर्म देवाः। प्रोष्ठपदास् इति यान् वदंन्ति। ते बुध्रियं परिषद्य स्तुवन्तः। अहि र रक्षन्ति नमंसोपसद्यं। पूषा रेवत्यन्वेति पन्थांम्। पृष्टिपतीं पशुपा वाजंबस्त्यौ॥२१॥

इमानिं ह्व्या प्रयंता जुषाणा। सुगैर्नो यानैरुपंयातां युज्ञम्। क्षुद्रान् पृशून् रंक्षतु रेवतीं नः। गावों नो अश्वार् अन्वेतु पूषा। अन्नर् रक्षंन्तौ बहुधा विरूपम्। वाजर् सनुतां यजंमानाय युज्ञम्। तद्श्विनांवश्वयुजोपंयाताम्। शुभुङ्गमिष्ठौ सुयमेंभिरश्वैः। स्वं नक्षंत्रर हिवषा यजंन्तौ। मध्वा सम्पृंक्तौ यजुंषा समंक्तौ॥२२॥

यौ देवानों भिषजौं हव्यवाहौ। विश्वंस्य दूतावमृतंस्य गोपौ। तौ नक्षंत्रं जुजुषाणोपयाताम्। नमोऽश्विभ्यां कृणुमोऽश्वयुग्भ्यांम्। अपं पाप्मानं भरंणीर्भरन्तु। तद्यमो राजा भगंवान् विचेष्टाम्। लोकस्य राजां मह्तो महान् हि। सुगं नः पन्थामभंयं कृणोतु। यिम्निन्नक्षंत्रे यम एति राजां। यिम्निन्नेनम्भ्यषिश्चन्त देवाः। तदस्य चित्र १ ह्विषां यजाम। अपं पाप्मानं भरंणीर्भरन्तु। निवेशंनी यत्ते देवा अदंधः॥२३॥

ततार महं प्रामुचीर्या यांन्त युक्तं वाच हे स्वस्ति देवा अनंवित् सर्वे वाजंवस्त्यो समंक्तो देवाक्षीणि च॥११॥———[२]

नवोनवो भवति जायंमानो यमांदित्या अध्शुमाँप्याययंन्ति। ये विरूपे समनसा संव्ययंन्ती। समानं तन्तुं परितातना तें। विभू प्रभू अंनुभू विश्वतों हुवे। ते नो नक्षेत्रे हवमार्गमेतम्। व्यं देवी ब्रह्मणा संविदानाः। सुरत्नांसो देववीतिं दर्धानाः। अहोरात्रे ह्विषां वर्धयंन्तः। अतिं पाप्मानमितं मुक्त्या गमेम। प्रत्युंवदृश्यायती॥२४॥

व्युच्छन्तीं दुहिता दिवः। अपो मही वृंणुते चक्षुंषा। तमो ज्योतिंष्कृणोति सूनरीं। उदुिस्रयाः सचते सूर्यः। सचां उद्यन्नक्षंत्रमर्चिमत्। तवेदुंषो व्युषि सूर्यस्य च। सं भक्तेनं गमेमहि। तन्नो नक्षंत्रमर्चिमत्। भानुमक्तेजं उचरंत्। उपयुज्ञमिहागंमत्॥२५॥

प्र नक्षंत्राय देवायं। इन्द्रायेन्दु हवामहे। स नंः सिवृता सुंवथ्सिनम्। पुष्टिदां वीरवंत्तमम्। उदुत्यं चित्रम्। अदिंतिर्न उरुष्यतु महीमूषु मातरम्। इदं विष्णुः प्रतिद्वष्णुः। अग्निर्मूर्था भुवंः। अनुनोऽद्यानुंमित्रिरिन्वदंनुमते त्वम्। हृव्यवाहु स्वष्टम्॥२६॥

अग्निर्वा अंकामयत। अन्नादो देवानाई स्यामिति। स एतम् ग्नये कृत्तिंकाभ्यः पुरोडाशंमुष्टाकंपालं निरंवपत्। ततो वै सौंऽन्नादो देवानांमभवत्। अग्निर्वे देवानांमन्नादः। यथां हु वा अग्निर्देवानांमन्नादः। एव ह वा एष मंनुष्यांणां भवति। य एतेनं ह्विषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। अग्नये स्वाहा कृत्तिंकाभ्यः स्वाहाँ। अम्बायै

स्वाहां दुलाये स्वाहां। नितृत्ये स्वाहाऽभ्रयंन्त्ये स्वाहां। मेघयंन्त्ये स्वाहां वर्षयंन्त्ये स्वाहां। चुपुणीकांये स्वाहेतिं॥२७॥

प्रजापंतिः प्रजा अंसृजत। ता अंस्माथ्सृष्टाः परांचीरायन्। तासार् रोहिणीम्भ्यंध्यायत्।
सोंऽकामयत। उप मा वंर्तेत। समेंनया गच्छेयेतिं। स एतं प्रजापंतये रोहिण्ये च्रं निरंवपत। ततो वै सा तमपावंर्तत। समेंनया गच्छत। उप ह वा एनं प्रियमावंर्तत। सं

सोंऽकामयत। उप मा वंर्तेत। समेंनया गच्छेयेति। स एतं प्रजापंतये रोहिण्ये चुरुं निरंवपत्। ततो वै सा तमुपावंर्तत। समेंनया गच्छत। उपं हू वा एंनं प्रियमावंर्तते। सं प्रियेणं गच्छते। य एतेनं ह्विषा यजंते। य उंचैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। प्रजापंतये स्वाहां रोहिण्ये स्वाहां। रोचंमानाये स्वाहां प्रजाभ्यः स्वाहेति॥२८॥

सोमो वा अंकामयत। ओषंधीनाः राज्यम्भिजंयेय्मितिं। स एतः सोमांय मृगशीर्षायं श्यामाकं चुरुं पर्यसि निरंवपत्। ततो वै स ओषंधीनाः राज्यम्भ्यंजयत्। स्मानानाः ह वै राज्यम्भिजंयित। य एतेनं हिवषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। सोमांय स्वाहां मृगशीर्षाय स्वाहां। इन्वकाभ्यः स्वाहौषंधीभ्यः स्वाहां। राज्याय स्वाहाऽभिजिंत्यै स्वाहेतिं॥२९॥

रुद्रो वा अंकामयत। पृशुमान्थस्यामितिं। स एत रुद्राया ऽऽर्द्रायै प्रैय्यंङ्गवं चुरुं पर्यसि

निरंवपत्। ततो वै स पंशुमानंभवत्। पृशुमान् ह् वै भंवति। य एतेनं ह्विषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। रुद्राय स्वाहाऽऽर्द्राये स्वाहाँ। पिन्वंमानाये स्वाहां पृशुभ्यः स्वाहेतिं॥३०॥

ऋक्षा वा इयमंलोमकांऽऽसीत्। साऽकांमयत। ओषंधीभिवंनस्पतिंभिः प्रजांयेयेतिं। सैतमिदंत्ये पुनर्वसुभ्यां चुरुं निरंवपत्। ततो वा इयमोषंधीभिवंनस्पतिंभिः प्राजांयत। प्रजांयते हु वै प्रजयां पृश्भिः। य एतेनं हुविषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। अदिंत्ये स्वाहा पुनर्वसुभ्याम्। स्वाहा भूत्ये स्वाहा प्रजांत्ये स्वाहेतिं॥३१॥

बृह्स्पतिर्वा अंकामयत। ब्रह्मवर्चसी स्यामिति। स एतं बृह्स्पतिये तिष्याय नैवारं च्रुं पर्यसि निरंवपत्। ततो वे स ब्रह्मवर्चस्यभवत्। ब्रह्मवर्चसी ह् वे भंवति। य एतेनं ह्विषा यजते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। बृह्स्पतये स्वाहां तिष्यांय स्वाहां। ब्रह्मवर्चसाय स्वाहेति॥३२॥

देवासुराः संयंत्ता आसन्। ते देवाः सूर्पेभ्यं आश्रेषाभ्य आज्यें कर्म्भं निरंवपन्। तानेताभिरेव देवतांभिरुपांनयन्। पृताभिर्ह् वे देवतांभिर्द्धिषन्तं भ्रातृंव्यमुपंनयति। य पृतेनं हृविषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। सूर्पेभ्यः स्वाहाँऽऽश्रेषाभ्यः स्वाहाँ। दन्दशूकैंभ्यः स्वाहेतिं॥३३॥

पितरो वा अंकामयन्त। पितृलोक ऋंध्रुयामेति। त एतं पितृभ्यों मुघाभ्यः पुरोडाश्र्ष् षद्भंपालं निरंवपन्। ततो वै ते पितृलोक आंध्रुंवन्। पितृलोक ह् वा ऋंध्रोति। य एतेनं ह्विषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। पितृभ्यः स्वाहां मुघाभ्यः। स्वाहांऽन्घाभ्यः स्वाहांऽगदाभ्यः। स्वाहांऽरन्धाभ्यः स्वाहोती॥३४॥

अर्यमा वा अंकामयत। पृशुमान्थस्यामिति। स एतमर्यम्णे फल्गुंनीभ्यां चुरुं निरंवपत्। ततो व स पंशुमानंभवत्। पृशुमान् ह् वे भवति। य एतेनं ह्विषा यजेते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। अर्यम्णे स्वाहा फल्गुंनीभ्या्ष्ट्रं स्वाहाँ। पृशुभ्यः स्वाहेतिं॥३५॥

भगो वा अंकामयत। भगी श्रेष्ठी देवानाई स्यामिति। स एतं भगाय फल्गुंनीभ्यां च्रुं निरंवपत्। ततो वै स भगी श्रेष्ठी देवानांमभवत्। भगी हु वै श्रेष्ठी संमानानां भवति। य एतेनं हुविषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। भगाय स्वाहा फल्गुंनीभ्याङ् स्वाहां। श्रेष्ठ्यांय स्वाहेतिं॥३६॥ स्विता वा अंकामयत। श्रन्में देवा दधीरन्। स्विता स्यामिति। स एत संवित्रे

हस्ताय पुरोडाश्ं द्वादंशकपालं निरंवपदाशूनां व्रीहीणाम्। ततो वै तस्मै श्रद्देवा अदंधता स्विताऽभंवत्। श्रद्धवा अंस्मै मनुष्यां दधते। स्विता संमानानां भवति। य एतेनं ह्विषा यजते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। स्वित्रे स्वाहां हस्ताय। स्वाहां ददते स्वाहां पृण्ते। स्वाहां प्रयच्छंते स्वाहां प्रतिगृभ्णते स्वाहेतिं॥३७॥ त्वष्टा वा अंकामयत। चित्रं प्रजां विन्देयेतिं। स एतं त्वष्ट्रं चित्राये पुरोडाशंमुष्टाकंपालं निरंवपत्। ततो वै स चित्रं प्रजामंविन्दत। चित्र ह वै प्रजां विन्दते। य एतेनं ह्विषा

यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। त्वष्ट्रं स्वाहां चित्राये स्वाहां। चैत्रांय स्वाहां प्रजाये स्वाहेति॥३८॥ वायुर्वा अंकामयत। कामुचारमेषु लोकेष्वभिजययमिति। स एतद्वायवे निष्ट्यांये गृष्ट्ये

वायुवा अकामयता काम्यारम्यु लाकप्वामजययामाता स युतद्वायव निष्ठ्याय गृष्ट्य दुग्धं पयो निरंवपत्। ततो वै स काम्चारमेषु लोकप्वभ्यंजयत्। काम्चार ह वा पृषु लोकप्वभिजयति। य पृतेनं ह्विषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। वायवे स्वाहा निष्ठ्यांयै स्वाहाँ। काम्चाराय स्वाहाऽभिजित्यै स्वाहेतिं॥३९॥

इन्द्राग्नी वा अंकामयेताम्। श्रेष्ठ्यं देवानांमुभिजंयेवेतिं। तावेतिमंन्द्राग्निभ्यां विशांखाभ्यां

पुरोडाश्मेकांदशकपालं निरंवपताम्। ततो वे तौ श्रेष्ठ्यं देवानांमुभ्यंजयताम्। श्रेष्ठ्यं ह् वे संमानानांमुभि जंयति। य एतेनं ह्विषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। इन्द्राग्निभ्याः स्वाहा विशांखाभ्याः स्वाहां। श्रेष्ठ्यांय स्वाहाऽभिजिंत्ये स्वाहेति॥४०॥ अथैतत्यौणीमास्या आज्यं निर्वपति। कामो वे पौणीमासी। काम आज्यमी। कामेनेव

अथैतत्पौर्णमास्या आज्यं निर्वपति। कामो व पौर्णमासी। काम् आज्यम्। कामेनेव काम् समर्थयति। क्षिप्रमेन् सकाम् उपनमति। येन् कामेन् यजते। सोऽत्रं जुहोति। पौर्णमास्ये स्वाहा कामाय स्वाहाऽऽगत्ये स्वाहेति॥४१॥
अश्रिः पर्श्वरश प्रजापितः पोर्डश् सोम् एकांदश रुद्रो दश्केंकांदश् बृहुस्पितिर्दशं देवासुरा नवं पितर् एकांदशार्यमा भगो दशं दश सिवता

चर्त्रंश् लक्षां ग्राप्तिन्त्राणे वर्ष व्यार्थेतत्यौर्णमास्या अक्षे पर्यवस्थार्थ।————[४]

मित्रो वा अंकामयत। मित्र्ययंमेषु लोकेष्वभिजययमिति। स एतं मित्रायांनूराधेभ्यंश्चरुं
निरंवपत्। ततो वै स मित्र्ययंमेषु लोकेष्वभ्यंजयत्। मित्र्ययं ह् वा एषु लोकेष्वभिजयित।
य एतेनं ह्विषा यजते। य उ चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। मित्राय स्वाहांऽनूर्ाधेभ्यः
स्वाहां। मित्रथेयांय स्वाहाऽभिजित्यै स्वाहेति॥४२॥

इन्द्रो वा अंकामयत। ज्यैष्ठ्यं देवानांमभिजंयेयमितिं। स एतमिन्द्रांय ज्येष्ठायैं

प्रजापंतिर्वा अंकामयत। मूलं प्रजां विन्देयेतिं। स पुतं प्रजापंतये मूलांय चुरुं

आपो वा अंकामयन्त। समुद्रं कार्मम्भिजयेमेति। ता एतमुद्धोऽषाढाभ्यंश्वरं निरंवपन्।

ततो वै ताः संमुद्रं कामंमुभ्यंजयन्। सुमुद्र ह वै कामंमुभिजंयति। य एतेनं ह्विषा

निरंवपत्। ततो वै स मूर्लं प्रजामंविन्दत्। मूल्णं हु वै प्रजां विन्दते। य एतेनं हुविषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। प्रजापंतये स्वाहा मूलांय स्वाहां। प्रजायै

पुरोडाश्मेकांदशकपालुं निरंवपन्महाव्रीहीणाम्। ततो वै स ज्यैष्ठ्यं देवानांमुभ्यंजयत्। ज्यैष्ठ्यर् हु वै संमानानांमुभिजंयति। य एतेनं हिवषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं

जुहोति। इन्द्रांयु स्वाहाँ ज्येष्ठायै स्वाहाँ। ज्येष्ठ्यांयु स्वाहाऽभिजिंत्यै स्वाहेतिं॥४३॥

स्वाहेतिं॥४४॥

यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। अद्भः स्वाहांऽषाढाभ्यः स्वाहां। समुद्राय स्वाहा कामाय स्वाहां। अभिजित्ये स्वाहेतिं॥४५॥
विश्वे वै देवा अंकामयन्त। अनुपज्ययं जयेमेति। त पृतं विश्वेंभ्यो देवेभ्योऽषाढाभ्यंश्चरं निरंवपन्। ततो वै तेंऽनपज्य्यमंजयन्। अनुपज्य्य ह वै जयित। य पृतेनं ह्विषा यजंत। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। विश्वेंभ्यो देवेभ्यः स्वाहांऽषाढाभ्यः स्वाहां। अनुपज्य्याय स्वाहा जित्ये स्वाहेतिं॥४६॥

ब्रह्म वा अंकामयत। ब्रह्मलोकम्भिजययमिति। तदेतं ब्रह्मणेऽभिजितें चुरुं निरंवपत्। ततो वै तद्भेह्मलोकम्भ्यंजयत्। ब्रह्मलोक॰ हु वा अभिजयति। य एतेनं हविषा यजंते। य उं

चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। ब्रह्मणे स्वाहांऽभिजिते स्वाहां। ब्रह्मलोकाय स्वाहाऽभिजित्ये स्वाहेति॥४७॥
विष्णुर्वा अंकामयत। पुण्युङ् श्लोकरं शृण्वीय। न मां पापी कीर्तिरागंच्छेदिति। स पुतं विष्णंवे श्रोणाये पुरोडाशं त्रिकपालं निरंवपत्। ततो वै स पुण्युङ् श्लोकंमशृणुत।

नैनं पापी कीर्तिरागंच्छत्। पुण्य १ हू वै श्लोक १ शृणुते। नैनं पापी कीर्तिरागंच्छति। य एतेनं हिवषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। विष्णंवे स्वाहाँ श्लोणायै स्वाहाँ। श्लोकांय स्वाहाँ श्लुताय स्वाहेति॥४८॥

वसंवो वा अंकामयन्त। अग्रं देवतानां परीयामेति। त एतं वस्भ्यः श्रविष्ठाभ्यः पुरोडाशंमुष्टाकंपालुं निरंवपन्। ततो वै तेऽग्रं देवतानां पर्यायन्। अग्रं ह वै संमानानां

पर्येति। य एतेनं ह्विषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। वसुंभ्यः स्वाहा श्रविष्ठाभ्यः स्वाहाँ। अग्रांय स्वाहा परींत्यै स्वाहेतिं॥४९॥

इन्द्रो वा अंकामयत। दृढोऽशिथिलः स्यामिति। स एतं वर्रुणाय शृतिभिषजे भेषजेभ्यः पुरोडाशं दर्शकपालं निर्वयत्कृष्णानां व्रीहीणाम्। ततो वै स दृढोऽशिथिलोऽभवत्। दृढो हु वा अशिथिलो भवति। य एतेनं हृविषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। वर्रुणाय स्वाहां शृतभिषजे स्वाहां। भेषजेभ्यः स्वाहेति॥५०॥

अजो वा एकंपादकामयत। तेज्स्वी ब्रह्मवर्च्सी स्यामिति। स एतम्जायैकंपदे प्रोष्ठपदेभ्यंश्चरुं निरंवपत्। ततो वै स तेज्स्वी ब्रह्मवर्च्स्यंभवत्। तेज्स्वी हु वै ब्रह्मवर्च्सी भंवति। य एतेनं हुविषा यजते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। अजायैकंपदे स्वाहाँ प्रोष्ठपदेभ्यः स्वाहाँ। तेजंसे स्वाहाँ ब्रह्मवर्च्साय स्वाहेति॥५१॥

अहि बैं बुिप्रयोऽकामयत। इमां प्रतिष्ठां विन्देयेति। स एतमहंये बुिप्रयाय प्रोष्ठप्देभ्यः पुरोडाशं भूमिकपालं निरंवपत्। ततो वै स इमां प्रतिष्ठामिवन्दत। इमा ह वै प्रतिष्ठां विन्दते। य एतेनं ह्विषा यजते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। अहंये बुिप्रयाय स्वाहाँ प्रोष्ठपदेभ्यः स्वाहाँ। प्रतिष्ठाये स्वाहेति॥५२॥

पूषा वा अंकामयत। पृशुमान्थस्यामितिं। स एतं पूष्णे रेवत्यै चुरुं निरंवपत्। ततो वै स पंशुमानंभवत्। पृशुमान् हु वै भंवति। य एतेनं हिवषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। पूष्णे स्वाहां रेवत्यै स्वाहां। पृशुभ्यः स्वाहेतिं॥५३॥

अश्विनौ वा अंकामयेताम्। श्रोत्रस्विनावबंधिरौ स्यावेतिं। तावेतमश्विभ्यांमश्वयुग्भ्यां पुरोडाशं द्विकपालं निरंवपताम्। ततो वै तौ श्रोत्रस्विनावबंधिरावभवताम्। श्रोत्रस्वी ह् वा अबंधिरो भवति। य एतेनं ह्विषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। अश्विभ्याङ् स्वाहाँऽश्वयुग्भ्याङ् स्वाहाँ। श्रोत्रांय स्वाहा श्रुत्यै स्वाहेतिं॥५४॥

यमो वा अंकामयत। पितृणार राज्यम्भिजंयेयमिति। स एतं यमायांप्भरंणीभ्यश्चरं निरंपवत्। ततो वे स पितृणार राज्यमभ्यंजयत्। सुमानानारं हु वे राज्यम्भि जंयति। य एतेनं हुविषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। यमाय स्वाहांऽप्भरंणीभ्यः स्वाहां। राज्याय स्वाहाऽभिजिंत्ये स्वाहेतिं॥५५॥ अथैतदंमावास्याया आज्यं निर्वपति। कामो वा अमावास्याँ। काम आज्यम्ँ। कामेनेव काम् समर्थयति। क्षिप्रमेन् सकाम् उपनमति। येन् कामेन् यजते। सोऽत्रं जुहोति। अमावास्याये स्वाहा कामाय स्वाहाऽऽगत्ये स्वाहेति॥५६॥ मित्र इन्हें प्रजापंतिर्दशं दुशाप एकादश् विश्वे ब्रह्म दशदश् विष्णुक्रयोदश् वसंव इन्ह्योऽजोऽहिवें बुप्रियः पूषाऽश्विनौ युमो दशं दुशाथैतदेमावास्याया

चन्द्रमा वा अंकामयत। अहोरात्रानंधमासान्मासांनृतून्थ्संवथ्सरमास्वा। चन्द्रमंसः सायुंज्य सलोकतांमाप्नुयामिति। स एतं चन्द्रमंसे प्रतीदृश्यांये पुरोडाशं पश्चंदशकपालं निरंवपत्। ततो वे सोंऽहोरात्रानंधमासान्मासांनृतून्थ्संवथ्सरमास्वा। चन्द्रमंसः सायुंज्य सलोकतांमाप्नोत्। अहोरात्रान् ह् वा अंधमासान्मासांनृतून्थ्संवथ्सरमास्वा। चन्द्रमंसः सायुंज्य सलोकतांमाप्नोति। य एतेनं ह्विषा यजंते। य उ चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। चन्द्रमंसे स्वाहां प्रतीदृश्यांये स्वाहां। अहोरात्रेभ्यः स्वाहांऽर्धमासेभ्यः स्वाहां। मासेभ्यः स्वाहत्भ्यः स्वाहां। संवथ्सराय स्वाहतिं॥५७॥

अहोरात्रे वा अंकामयेताम्। अत्यंहोरात्रे मुंच्येविह। न नांवहोरात्रे आप्नुयातामिति। ते एतमहोरात्राभ्यां चुरुं निरंवपताम्। द्वयानां व्रीहीणाम्। शुक्कानां च कृष्णानां च। स्वात्योर्दुग्धे। श्वेताये च कृष्णाये च। ततो वे ते अत्यंहोरात्रे अमुच्येते। नैने अहोरात्रे आप्नुताम्। अति हु वा अंहोरात्रे मुंच्यते। नैनमहोरात्रे आप्नुतः। य एतेन हुविषा यज्ञते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। अह्रे स्वाहा रात्रिये स्वाहां। अतिमृत्त्वे स्वाहिति॥५८॥

उषा वा अंकामयत। प्रियाऽऽदित्यस्यं सुभगां स्यामिति। सैतमुषसे च्रुं निरंवपत्। ततो वे सा प्रियाऽऽदित्यस्यं सुभगांऽभवत्। प्रियो हु वे संमानानार् सुभगों भवित। य एतेनं हिवषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। उषसे स्वाहा व्युंष्ट्ये स्वाहां। व्यूष्ट्ये स्वाहां व्यूच्छन्त्ये स्वाहां। व्यूष्ट्ये स्वाहेति॥५९॥

अथैतस्मै नक्षंत्राय चुरुं निर्वपति। यथा त्वं देवानामिसं। एवमहं मंनुष्यांणां भूयास्मिति। यथां हु वा एतद्देवानाम्। एव हु वा एष मंनुष्यांणां भवति। य एतेनं हिवषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। नक्षंत्राय स्वाहोंदेष्यते स्वाहाँ। उद्यते स्वाहोदिताय स्वाहाँ। हरसे स्वाहा भरसे स्वाहाँ। भ्राजंसे स्वाहा तेजंसे स्वाहाँ। तपसे स्वाहाँ ब्रह्मवर्चसाय स्वाहेति॥६०॥

सूर्यो वा अंकामयत। नक्षंत्राणां प्रतिष्ठा स्यामिति। स एत सूर्याय नक्षंत्रभ्यश्चरुं निरंवपत्। ततो वै स नक्षंत्राणां प्रतिष्ठाऽभंवत्। प्रतिष्ठा हु वै संमानानां भवति। य एतेनं हिविषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। सूर्याय स्वाहा नक्षंत्रभ्यः स्वाहां। प्रतिष्ठायै स्वाहेति॥६१॥

अथैतमदित्यै चुरुं निर्वपति। इयं वा अदितिः। अस्यामेव प्रतिं तिष्ठति। सोऽत्रं जुहोति। अदित्यै स्वाहाँ प्रतिष्ठायै स्वाहेतिं॥६२॥

अथैतं विष्णंवे चुरुं निर्वपति। युज्ञो वै विष्णुं। युज्ञ एवान्ततः प्रतिं तिष्ठति। सोऽत्रं जुहोति। विष्णंवे स्वाहां युज्ञाय स्वाहां। प्रतिष्ठायै स्वाहेति॥६३॥

चन्द्रमाः पश्चंदशाहोगुत्रे सुप्तदंशोषा एकांदृशाधैतस्मै नक्षंत्राय त्रयोदश् सूर्यो दशाधैतमिदित्ये पञ्चाधैतं विष्णंवे पद्थ्स्मत (सुविताऽऽशूनां ब्रीहीणामिन्द्रों महाब्रीहीणामिन्द्रों कृष्णानां ब्रीहीणामंहोरात्रे द्वयानां ब्रीहीणाम्। पितरः पद्धंपालः सविता द्वादंशकपालमिन्द्राय्री एकांदशकपालमिन्द्र एकांदशकपालमिन्द्रो दर्शकपालं विष्णुंक्षिकपालमिहुर्भूमिकपालमृश्विनौ द्विकपालं चन्द्रमाः पश्चंदशकपालमृग्निस्त्रदृ वसंवोऽष्टाकंपालम्नय्यं चृरुम्। रुब्रौऽर्थमा पूषा पंश्वमान्थ्ययाः सोमां रुब्रो वृह्स्पतिः पर्यासे वायुः पयः सोमां वायुरिन्द्राय्री मित्र इन्द्र आपो ब्रह्मं युमोंऽभिजित्ये त्वष्टां प्रजापंतिः प्रजाये पौर्णमास्या अमावास्याया अगत्यै विश्वे जित्यां अश्विनौ श्रृत्यौ ब्रह्म तदेतं विष्णुः स एतं वायुः स एतदापुस्ताः। पितरो विश्वे वसंवोऽकामयन्त् मित् त एतित्ररंवपन्। आपोऽकामयन्त् मेत् ता एतित्ररंवपन्। इन्द्राय्री अश्विनोवकामयेतां वित् तावेतित्ररंवपताम्। अहोगुत्रे वा अकामयेतामिति ते एतित्ररंवपताम्। अन्त्यत्रकामयतेति स एतित्ररंवपत्। इन्द्राय्री श्रेष्ट्यमिन्द्रो उथेष्ठ्यमिन्द्रो इढः। अिहः सूर्योऽदित्यै विष्णंव प्रतिष्ठायौ सोमो युमः सम्मानानाम्। अग्निनौ रीरिषद्वयत्रं रीरिषः॥)॥७॥——[६]

अग्निर्म ऋष्यास्म् नवीनवोऽग्निर्मित्रश्चन्द्रमाः षद्॥६॥ अग्निर्मुस्तत्रौ वायुरहिंबुंग्नियं ऋक्षा वा इयमथैतत्यौर्णमास्या अजो वा एकंपाथसूर्यस्त्रिपष्टिः॥६३॥ अग्निर्मः पातु प्रतिष्ठायै स्वाहेति॥

हरिः ओम्॥

॥इति श्रीकृष्णयजुर्वेदीयतैत्तिरीयब्रोह्मणे तृतीयाष्टके प्रथमः प्रपाठकः समाप्तः॥